

MINN HAWN U MINN HEMM

AHBARIJET TA' BARRA

Delegat Apostoliiku ġdid. — L-Eċċ. Tieghu Mons. Silvju Oddi, li kien Delegat Apostoliku tal-Palestina, sar Internunzju ghall-Ēgittu. Floku lahaq Mons. Giuseppi Sensi li qabel kien Nunzju Apostoliiku f'Costarica. Mons. Sensi għamel id-dahla tieghu fil-Bažilika tal-Qabar ta' Kristu, imsieħeb mill-kbarat ta' Gerusalem il-Qadima. Fil-bieb tal-Bažilka kien mogħti l-Merħba mir-Rev.mu Patri Lazzeri, O.F.M., Kustodju tat-Terra Santa, u quddiem il-Qabar ta' Kristu tah il-Merħba mill-ġdid l-Eċċ. Tieghu Mons Gori O.F.M., Patrijarka Latin ta' Gerusalem.

Patrijarka ġdid Grieg. — L-Insara tar-Rit Grieg Ortodoss għażlu l-Patrijarka ġdid tagħhom, li hu Mons. Beneditt Papadopoulos, Arċisqof ta' Tiberja. Twied f'Nikomedija fis-sena 1892 u mar Gerusalem meta kellu 14-il sena. Fis-sena 1914 dahal Raheb u lahaq Segretarju tal-Patrijarka ta' dak iż-żmien. Fl-1921 mar jitħallek fl-Università ta' Atene u qaddes fis-sena 1929. Fis-sena 1951 lahaq Arċisqof ta' Tiberja, u dis-sena Patrijarka ta' Gerusalem.

Film ġdid fuq Petra. — Ix-xirka Taljana "Nobel Film" marret il-Gordanja biex tieħu film ta' Petra, belt qadima li l-palazzi u d-djar tagħha ma humiex miibnijin, imma maqtughin fil-blatt. Il-Hakma Gordanija tathom il-ghajjnuna tagħha kollha, billi l-film ikun jaqdi wkoll bhala reklam għall-pajjiż.

Għadam tat-Trabi maqtula minn Erodi — Qrib il-Bažilika ta' Betlehem

il-Griegi haffru u sabu ghadd ta' għieren taħt l-art u kappella Bizantina b'artal tar-rham imdawwar u bil-mužajk. Fir-radam instab ketra kbi-ra ta' għadam tan-nies li jinhaseb li mietu hemm meta marru jżuru l-Għar ta' Betlehem. Instab ukoil għadam u rjuu tat-tfal żigħar, li l-Griegi jridu jagħtu lil min jemmen li huma fdal tat-trabi maqtula minn Erodi. Is-sewwa ni li dawk l-gherien kienu ċimier terju Bizantin u dak l-ghadam, tal-kbar u taż-żgħar, hu ta' l-Insara li mietu dak iż-żmien.

Il-Manoskritti tas-Sinaj — Żewġ Arkieologi, Dr. Mazar u Dr. Datu, marru fid-Dejr Grieg ta' Santa Katerina tas-Sinaj, biex jieħdu r-ritratt tal-Manoskritti qodma li jinsabu hemm, uhud minnhom għandhom fuq l-1500 sena.

Għaqda Mislem - Nisranija. — Għorriet Insara u Misilmin għamlu wirja ta' Għaqda flimkien fil-Kajr, bil-bandieri bis-salib u n-nofs qamar. L-ewwel taħdita għamilha Patri Ajrut, Giżwita Egizzjan, u bdieha bil-Pater Poster. Fost kliem ieħor qal li issa li ma għadx baqa' barranin fl-Ēgħiġġi, wasal iż-żmien li jitneħha kullu biżże' minn bejn il-Misilmin u l-Insara. Jeħtieg li kulhadd ihares sewwa d-Din tiegħi, u l-Insara jibqgħu Insara u l-Misilmin jibqgħu Misilmin.

Il-Għar tal-Getsemni. — Wara li l-Għar Imqaddes tal-Getsemni (fejn kien jgħaddi l-lejl Sidna Gesu Kristu meta kien ikun ġerusalem) għereq bl-ilma tal-wied ta' Kedron, il-Frangiskani tawh tiswija tajba. Issa x-xogħol

mitmum u l-Għar Imqaddes rega' nfe-tah ghall-qima ta' l-Insara.

Xirkha Lhudija "Markaž". — Ix-Xirkha Lhudija "Merkaž" għandha bhala għan li ma thallix tħali Lhud imorru fl-iskejjej ta' l-Insara. Għandha bħala rajjes tagħha r-Rabbi Taljan Prof. Pacifici u nbidet għal habta tas-sena 1952. Tfal Lhud li jmorru skejjej ta' l-Insara hemm kolloxi xi elf, u dan l-ahħar dix-xirkha seħħilha li toħ-

rog minnhom 34, li marru fi skejjej Lhudija.

Il-Ġħadd tan-nies fil-Ġordanja. — L-ahħar għad tan-nies li sar fil-Ġordanja juri li issa fiha 1,505,000 ruħ, bejn Għarab u Palestini. Il-ġħadd tat-tħal li jmorru l-iskola huwa ta' 240,308, bejn bniet u subien. Il-ġħadd tal-ghalliema hū 4,570 irġiel u 2,141 nisa. Jinsabu 2,500 jitgħallim fl-Universitajiet ta' barra.

AHBARIJIET

KONGRESS TAL-KUMMISSARJI TAT-TERRA SANTA F'RUMA

B'ċirkulari tar-Reverendissmu Kustodju tat-Terra Santa, il-Patri ANGELKU LAZZERI, O.F.M., li ġgib id-data ta' l-24 ta' Mejju 1957, ġie msejjah Kongress tal-WW. RR. PP. Kummissarji tat-Terra Santa ta' l-Italja u ta' Malta.

Il-Kongress iltaqa' u żamm il-laq-ġħat tiegħu fid-Delegazzjoni tat-Terra Santa f'Ruma, Via Matteo Boiardo, No. 16, fil-jiem 24, 25 u 26 ta' Ĝunju li ghadda.

Għan ewljeni tal-Kongress kien: "Għażla ta' hidma kif jitolbu ż-żmieniit tal-lum għal tmexxija iż-żejjed 'il-quddiem tal-Kummissarjati tat-Terra Santa mxerrdin mad-dinja".

Għal Kummissarjat tat-Terra Santa ta' Malta ha sehem fil-Kongress il-W.R.P. Nikola Magro, Lettur Generali Ġubilat fit-Teologija, Definitur tal-Provinċja u Kummissarju tat-Terra Santa.

GHINU LILL-MEXXEJJA TA' "L-ART IMQADDSA"

FTAKRU gharrfuna dejjem bl-INDIRIZZ GDID TAGħKOM. Xi drabi xi Rivista tigħiġa lura minħabba n-nuqqas ta' indirizz tajjeb. Dawk l-

TA' MALTA

imseħbin li jbiddlu darhom għandhom jgħarrfuna bl-indirizz ġdid tagħhom sabiex ma tkunx haġa tqila għal tal-posta li jsib fejn joqghodu.

NILOQH FU BIL-QALB KOLLHA kull sura ta' kitba minn għand dawk li jkunu jridu jikħbtu fir-Rivista tagħna, iżda li l-kitba tagħhom ikollha xi riċiż mas-Santwarji, ma' grajjet jew ma' drawwiet tal-ġnus, tal-lum jew tal-biera, li jgħammr fl-Art Imqad-dsa.

WEĞħDIET MITMUMA

Dawn li ġejjin talbu lid-Duluri ta' fuq il-Kalvarju li tidhol ghalihom f'xi htigiet li kellhom u wara li qalghu l-grazzja, temmew il-wegħda. Għal-hekk, Adelaide Gatt tat-£i; F. Borg £i; u P. Borg £i. Il-Madonna troddilhom il-hajr.

CABRIET GHALL-QABAR TA' KRISTU

Fix-xahar ta' April il-ġabra ghall-htiggiex tal-Qabar ta' Kristu saret f'dawn il-knejjes li ġejjin: Ir-Rabat: San Pawl barra, u ta' Ĝiezu. Il-Belt Valletta: San Pawl u l-Ġiżwi. Fix-xahar ta' Mejju: fil-Parroċċi ta' Had Dingli, tal-Ġzira, tal-Kalkara u taż-Żejtun. Fix-xahar ta' Ĝunju: fil-Parroċċi ta' Stella Maris u San Girgor,

tas-Sliema; Marsaxlokk, Rahal Għid, Haż-Żabbar, Hal Tarxien u Hal Safi.

Bhal ma għamilna drabi ohra hekk ukoll il-lum niżżu hajr lir-Rev.di Kapillani tal-knejjes li semmejna għal kull ġħajnuna li tawna u hekk ukoll lill-poplu talli għen ruhu mill-ahjar li seta'. Nagħtuhom il-kelma li l-Franġiskani Missjunarji tat-Terra Santa ta' kuijum jitbolu għalihom fl-Imkejjen Imjaddsa tal-Palestina, fejn għex u miet Sidna Ĝesu Kristu.

IMSEHBIN ĠODDA

Cachia Antonia, San Giljan.

Debono Rosina, Debattista Paolo, il-Belt; De Domenico Candida, Misida; Dingli Mamo Maria, Sliema; Debattista Francesco Saverio, Floriana.

Farrugia Carmelo, il-Belt; Falzon Doris, Rabat; Fenech Rosina, Rabat; Fiorentino Carmela, Hamrun; Falzon Giovanna, Mgarr.

Grech Carmela, Paola; Gafà Mary, Bormla; Gera De Petri S., Sliema; Galea Giuseppe, Kalkara; Grech Alfred, Qormi; Gravino Angiolina, Zejtun;

tun; Gregory George, Sliema; Gauci Maria, Kalkara; Gatt Domenico, Kalkara; Galea Cettina, Kalkara.

Hammet Rodorico, Kalkara.

Licari Giusa, Bormla.

Meli Maria Steila, il-Belt; Muscat Carmelo, Paola; Micallef Mary Tarxien; Mercieca Frank, Ghawdex; Meylak Antonia, Bormla; Massa Mary, Bormia; Micallef Giovanna, Rabat; Micallef Maria, Kalkara; Mercieca Elvira, Birkirkara; Muscat Nelly, San Giljan.

Nicholas Mary, Sliema.

Pavia Giuseppe, Bormla; Portelli Giuseppe, Tarxien; Pollacco Giuseppina, Bormla.

Rizzo Mary, Tarxien.

Seguna Giuseppe, Żebbuġ; Spiteri Carmelo, Hamrun; Spiteri Carmela, Bormla; Spiteri Stella, Misida; Saliba Domenica, il-Belt; Schembri Anny, Tarxien; Spiteri Nena, Bormla; Said Alexander, Kalkara; Scicluna Ludgar, Mosta; Saraceno Carmela, il-Belt; Scicluna Frank, il-Belt.

TIĞDID TAL-GENERAL TAL-FRANĠISKANI

Ir-Reverendissmu Patri Wistin Sepinski, O.F.M., (dak li ġibna r-ritratt tiegħu fil-faċċata zo tal-harga ta' Jannar-Marzu ta' dis-sena, f'din ir-Rivista), fil-jum ta' qabel Ghid il-Hamsin, 8 ta' Gunju, fil-ghodu, kien mahtur General tal-Ordni Franġiskan, għat-tieni darba. Il-Patri General, għad li kunjomu Polakk, huwa Franċiż. Għandu 57 sena. Hu raġel gharef u qaddis u mogħti ghall-faqar. Jaf jitkellem u jikteb b'sitt ilsna u habib hafna tal-Papa. Għal din il-ġhażla, ta' General, iridu jiltaqgħu l-Patrijiet Provinċjali tad-din ja kollha u wkoll Kardinal, fl-isem tal-Papa. Dari f'għażiell bhal dawn jgħidu "nifirħlu", imma billi l-Patri Sepinski dāhal ghax-xogħol u t-tbatija, aktarxi li jaqbel iż-żejjed nghidu "nitolbu għaliex", biex Alla jibqa' jaġħihs is-saħħha u l-għerf halli jaqdi sewwa, bhal ma għamel dejjem, id-dmirijiet tqal tiegħu.

L-AHHAR AHBAR. — Ir-Rev.mu Patri Sepinski, General tal-Franġiskani, għażel bi Proktratur tiegħu lil P. Angelico Lazzeri, O.F.M., il-Kustodju tal-Imkejjen Imqaddsa. P. Lazzeri lahaq Kustodju f'Diċembru 1955, jiġifieri sena u nofs ilu. Kull min kien jafu f'Gerusalem ghela għaliex, ghax fil-ftit żmien li ilu hemm, kull hadd habbu għall-hlewwa tal-imgieba tiegħu.

REQUIESCANT IN PACE

Nixtiequ li l-imseħbin tagħna
jitolbu għar-ruh għażiż ta' dawn
li ġejjin, li telqu minn din id-dinja
qabilna, u li nieshom jixtiequna
niftakru fihom fit-talb tagħna.

PAWLU BUSUTTIL, miet ir-Rabat, fis-7 ta' Mejju 1927.

GORG MICALLEF, miet l-Imsida, fit-30 ta' Gunju 1932.

MARIJA STELLA CACHIA, mietet il-Belt, fit-30 ta' Lulju 1936.

GUŻEPPİ CAMILLERI, miet l-Imsida, fis-27 ta' Mejju 1938.

FRANĠISK MULA, miet Hal Għar-ghur, fil-5 ta' Frar 1940.

SPIRU BUSUTTIL, miet il-Hamrun, fil-11 ta' Mejju 1942.

ANGELA CAMILLERI, mietet l-Imsida fit-8 ta' Gunju 1943.

POLLA BUSUTTIL, mietet ir-Rabat, fit-13 ta' Frar 1948.

WIGI BRIFFA, miet il-Hamrun, fis-26 ta' April 1948.

CARMENA MULA, mietet Hal Ghargħur fit-2 ta' Marzu 1951.

VITORJA CACHIA, mietet il-Belt, fil-5 ta' April 1951.

MARJANNA HAYES, mietet ir-Rabat, fit-8 ta' Lulju 1951.

FRANGISK CACHIA, miet il-Belt, fit-8 ta' Settembru 1951.

JOHN HAYES, miet ir-Rabat, fid-9 ta' Awissu 1952.

PAWLÀ TANTI, mietet ir-Rabat, fil-25 ta' Settembru 1952.

DATU XWIEREB, miet ir-Rabat, fl-4 ta' Mejju 1953.

ROZINA CACHIA, mietet il-Belt fid-19 ta' Frar 1955.

GUŻEPPİ AZZOPARDI, miet Haż-żebug, fis-17 ta' Mejju 1955.

DUMINK SAMMUT, miet Haż-żebug, fl-4 ta' Gunju 1955.

DUMINK ZAMMIT, miet tas-Sliema, fit-8 ta' Gunju 1955.

KARMENA CAMILLERI, mietet l-Imdina fis-16 ta' Awissu 1955.

MARGARITA BUSUTTIL, mietet ir-Rabat, fit-18 ta' Frar 1956.

NIKOL CUTAJAR, miet fl-1 ta' Marzu 1956.

TUMAS ATTARD, miet ir-Rabat, fl-20 ta' Marzu 1956.

ALBERT NICHOLAS, miet il-Hamrun, fil-25 ta' Marzu 1956.

GUŻEPPİ ATTARD, miet fit-30 ta' Novembru 1956.

SALVU SAID, miet Hal Qormi, fit-13 ta' Diċembru 1956.

MARIJA XERRI PORSELLA, mietet l-Isla, fit-28 ta' Diċembru 1956.

MANWELA RAPINETT mietet fis-16 ta' Marzu 1957.

TONI CUTAJAR, miet il-Hamrun, fis-16 ta' April 1956.

Min-naħha tagħna niżguraw lil-qrabathom li l-erwieħ ta' dawn il-mejtin għeżejjek ikollhom dejjem sehem mill-quddies li jitqaddes fuq il-Qabar ta' Kristu.

QWIEL TAL-PALESTINA

Martak w-ibnek iż-żgħir, iħammnuk għal kull xi qedir. *Martek u t-tifel iż-żgħir, jaħsbuk li tista' kollox.* Ghax kull ma jiġihom f'mohhom jitolbuh lilek u jridu jafuh minn għandek.

Il-mara dulāb u r-raġol gallāb. Bil-Malti għandna qawl bħal dan: "Ir-raġel sieqja u l-mara għiebja". Ir-raġel iġib il-flus, u l-mara tonfoqhom.

ĆIFRI LI JITKELLMU WEHIDHOM

IL-HIDMA TAL-KUSTODJA FRANGISKANA TAT-TERRA SANTA

HIDMA RELIGIUZA

- 21 Santwarji
- 45 Kappelli
- 39 Parroċċa b'85,000 fidili
- 11 Knejjes Sukkursali
- 31 Kappellaniji
- 64 Kunventi
- 402 Missjunarji
- 2 Kulleggi Serafiki
- 70 Kummissarijati mxerrdin mad-din ja kollha
- 1 Delegazzjoni tat-Terra Santa f'Ruma.

HIDMA SOĊJALI

- 30 Skoia ghall-bniet u għas-subien, b'aktar minn 6,000 tfal
- 6 Kulleggi b'1,800 edukandi
- 3 Orfanatrofji
- 8 Officini tas-snajja
- 2 Tipografiji
- 1 Fotozingografija
- 1 Kalvonoplastika.

HIDMA TA' GHAJNUNA

Lill-Imghakksin:

Il-Kustodja tat-Terra Santa għandha DJAR, li hi tikri mingħajr ebda hlas lill-insara fqar. Meta l-ghadd ta' familji nsara jghaddi l-ghadd tad-djar il-Kustodja tgħinhom bil-flus biex jid-hlu taħt saqaf iehor.

Hobż ta' Sant'Antnin:

F'Kunvent wiehed biss ta' Ġerusalem, li hu dak ta' San Salvatur, jiġu inqassma iktar minn 2,000 hobża kull jum u fuq 850 piatt minestra lill-fqar, ikunu x'ikunu.

Għajnejiet ohra:

Fuq 800 xjuh, irġiel u nisa, hemm miġburin fl-ażili tal-Kustodja; 1,300 razzjon halib jingħataw kull jum lit-tfal; kotba, pitazzi u htigijiet ta' l-is-

kola jiġu mogħtija b'xejn lil 3,200 tfal foqra; u ghadd kbir ta' morda jiġu mdewwjin u kkurati fl-isptarijiet u spiżeriji tat-Terra Santa.

Lir-Rifugjati tal-Gwerra tal-Palestina:

65 dar tal-Kustodja qeqħdin jilqgħu lir-rifugjati u ghadd ta' 1,400 rifugjati ohra qeqħdin f'kera iehor li thallsu t-Terra Santa; mijiet ta' familji u eluf ta' rifugjati għandhom il-htigijiet tagħhom kollha mill-Kustodja ta-Terra Santa.

Lill-Pellegrini:

Barra minn dan li ghedna, il-Kustodja tat-Terra Santa torganizza Pellegrinaggi għall-Art Imqaddsa mid-din ja kollha, tgħin lill-pellegrini fiż-żjajjar tas-Santwarji u lilhom tilqa' u tpaxxi fit-8 Djar (Casenove) tagħha.